

OCENY ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO W PRAWIE POLSKIM ZE WZORAMI DOKUMENTÓW I SCHEMATAMI

Anna Barczak, Marek Łazor, Adrianna Ogonowska

WZORY PISM

OCENY ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO W PRAWIE POLSKIM ZE WZORAMI DOKUMENTÓW I SCHEMATAMI

Anna Barczak, Marek Łazor, Adrianna Ogonowska

WZORY PISM

Zamów książkę w księgarni internetowej

proinfo.pl
księgarnia internetowa

Stan prawny na 1 września 2018 r.

Recenzent

Dr hab. Piotr Korzeniowski, prof. UŁ

Wydawca

Grzegorz Jarecki

Redaktor prowadzący

Paulina Staniszevska-Chudzik

Opracowanie redakcyjne

Anna Krzesz

Łamanie

Marek Lisiowski

Układ typograficzny

Krystyna Szych, Krzysztof Drzewiecki

Ta książka jest wspólnym dziełem twórcy i wydawcy. Prosimy, byś przestrzegał przystępujących im praw. Książkę możesz udostępnić osobom bliskim lub osobiście znanym, ale nie publikuj jej w internecie. Jeśli cytujesz fragmenty, nie zmieniaj ich treści i koniecznie zaznacz, czyje to dzieło. A jeśli musisz skopiować część, rób to jedynie na użytek osobisty.

The logo for 'prawolubni' features the word in a lowercase, serif font. Above the letter 'i' is a small heart symbol. Below the text is a decorative horizontal line with a wavy, undulating pattern.

SZANUJMY PRAWO I WŁASNOŚĆ
Więcej na www.legalnakultura.pl
POLSKA IZBA KSIĄŻKI

© Copyright by

Wolters Kluwer Polska Sp. z o.o., 2018

ISBN: 978-83-8160-005-7

Dział Praw Autorskich

01-208 Warszawa, ul. Przyokopowa 33

tel. 22 535 82 19

e-mail: ksiazki@wolterskluwer.pl

www.wolterskluwer.pl

księgarnia internetowa www.profinfo.pl

SPIS TREŚCI

WYKAZ SKRÓTÓW	9
WPROWADZENIE	11
I OCENY ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO JAKO INSTYTUCJA PRAWNA OCHRONY ŚRODOWISKA	13
1. Ustalenia terminologiczne pojęcia „instytucja”, „instytucja prawna”, „instytucja prawna ochrony środowiska”	15
2. Instytucja ocen oddziaływania na środowisko w systemie prawa ochrony środowiska	25
3. Ewolucja przepisów o ocenach oddziaływania na środowisko	38
4. Rodzaje procedur ocen oddziaływania na środowisko	52
II STRATEGICZNA OCENA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO (SOOŚ)	53
1. Cele, funkcje SOOŚ	55
2. Zakres przedmiotowy SOOŚ	57
3. Przebieg SOOŚ	63
4. Prognoza oddziaływania na środowisko	65
5. Organy administracji w postępowaniu w sprawie SOOŚ	67
6. Wyjątki od przeprowadzenia SOOŚ	72
III PROCEDURY OCEN ODDZIAŁYWANIA PRZEDSIĘWZIĘCIA NA ŚRODOWISKO (OOPS)	75
1. Cele, funkcje OOPS	77
2. Procedura oceny podstawowej i decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach	78

3. Karta informacyjna przedsięwzięcia	95
4. Raport o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko oraz raport o oddziaływaniu na obszar Natura 2000	97
5. Procedura ponownej oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko	101
6. Procedura oceny oddziaływania przedsięwzięcia na obszary Natura 2000	105
7. Procedura oceny transgranicznej	110
8. Organy administracji w postępowaniu w sprawie OOPS	113
IV UDZIAŁ SPOŁECZEŃSTWA W OCENACH ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO	117
1. Pojęcie, źródła prawa, zakres podmiotowy i przedmiotowy udziału społeczeństwa w ocenach oddziaływania na środowisko	119
2. Udział społeczeństwa a SOOŚ	124
3. Udział społeczeństwa a OOPS	127
4. Udział organizacji ekologicznych a OOPS	133
V ADMINISTRACYJNE KARY PIENIĘŻNE W PRAWIE O OCENACH ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO	139
1. Administracyjne kary pieniężne jako prawna forma odpowiedzialności administracyjnej	141
2. Przesłanki nałożenia administracyjnych kar pieniężnych w ustawie o udostępnianiu informacji o środowisku	148
3. Postępowanie w sprawie naliczania i wymierzania administracyjnych kar pieniężnych w ustawie o udostępnianiu informacji o środowisku	151
VI WZORY DOKUMENTÓW Z KOMENTARZEM	157
Wzór nr 1. Prognoza oddziaływania na środowisko	159
Wzór nr 2. Wniosek o wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach	163
Wzór nr 3. Decyzja o środowiskowych uwarunkowaniach	166
Wzór nr 4. Wniosek o ustalenie zakresu raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko i wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach	170

Wzór nr 5.	Postanowienie o zakresie raportu oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko	173
Wzór nr 6.	Karta informacyjna przedsięwzięcia	175
Wzór nr 7.	Wniosek o ponowne przeprowadzenie oceny oddziaływania na środowisko	179
Wzór nr 8.	Wniosek o ponowne przeprowadzenie oceny oddziaływania na środowisko i ustalenie zakresu raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko	181
Wzór nr 9.	Wniosek organizacji ekologicznej o dopuszczenie do udziału w postępowaniu administracyjnym	183
Wzór nr 10.	Decyzja w sprawie nałożenia kary pieniężnej z art. 136a u.u.i.ś.	185
Wzór nr 11.	Postanowienie o przeprowadzeniu oceny oddziaływania na środowisko	187
Wzór nr 12.	Postanowienie o nieprzeprowadzeniu oceny oddziaływania na środowisko	190
Wzór nr 13.	Postanowienie o przeprowadzeniu oceny oddziaływania przedsięwzięcia na obszar Natura 2000	192
Wzór nr 14.	Postanowienie o nieprzeprowadzeniu oceny oddziaływania przedsięwzięcia na obszar Natura 2000	195

VII SCHEMATY PROCEDUR OCEN ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO 197

Schemat 1.	Przeprowadzenie strategicznej oceny oddziaływania na środowiska	199
Schemat 2.	Przeprowadzenie indywidualnej oceny oddziaływania na środowisko dla przedsięwzięć mogących zawsze znacząco negatywnie oddziaływać na środowisko w trybie wnioskowym (I wariant)	200
Schemat 3.	Przeprowadzenie indywidualnej oceny oddziaływania na środowisko dla przedsięwzięć mogących zawsze znacząco negatywnie oddziaływać na środowisko w trybie wnioskowym (II wariant)	201
Schemat 4.	Przeprowadzenie indywidualnej oceny oddziaływania na środowisko dla przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco negatywnie oddziaływać na środowisko w trybie wnioskowym	202

Schemat 5.	Przeprowadzenie indywidualnej oceny oddziaływania na środowisko dla przedsięwzięć mogących znacząco negatywnie oddziaływać na środowisko z urzędu	203
Schemat 6.	Przeprowadzenie oceny oddziaływania przedsięwzięcia na obszary Natura 2000	204
Schemat 7.	Przeprowadzenie ponownej oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko	206
Schemat 8.	Przeniesienie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach na inny podmiot	208
Schemat 9.	Postępowanie w sprawie transgranicznego oddziaływania pochodzącego z terytorium RP dotyczące przedsięwzięć	209
Schemat 10.	Postępowanie w sprawie transgranicznego oddziaływania pochodzącego z terytorium RP dotyczące projektowanych dokumentów	211
Schemat 11.	Postępowanie transgraniczne w przypadku oddziaływania pochodzącego z innego państwa	213
Schemat 12.	Udział społeczeństwa w postępowaniach z zakresu ochrony środowiska (administracyjnych i legislacyjnych)	214
Schemat 13.	Udział organizacji ekologicznych w postępowaniach z zakresu ochrony środowiska	215
ZAKOŃCZENIE		217
BIBLIOGRAFIA		221
WYKAZ AKTÓW PRAWNYCH (MIĘDZYNARODOWYCH, UNIJNYCH, NARODOWYCH)		235
WYKAZ ORZECZEŃ SĄDOWYCH		239

WYKAZ SKRÓTÓW

1. Akty prawne

- Konstytucja RP – Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z 2.04.1997 r. (Dz.U. Nr 78, poz. 483 ze zm.)
- dyrektywa 2001/42/WE – dyrektywa 2001/42/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z 27.06.2001 r. w sprawie oceny niektórych planów i programów na środowisko (Dz.Urz. WE L 197, s. 30)
- dyrektywa 2011/92/UE – dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/92/UE z 13.12.2011 r. w sprawie oceny skutków wywieranych przez niektóre przedsięwzięcia publiczne prywatne na środowisko (Dz.Urz. UE L 26, s. 1)
- dyrektywa 2014/52/UE – dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/52/UE z 16.04.2014 r. zmieniająca dyrektywę 2011/52/UE w sprawie oceny wpływu wywieranego przez niektóre przedsięwzięcia publiczne i prywatne na środowisko (Dz.Urz. UE L 124, s. 1)
- k.k. – ustawa z 6.06.1997 r. – Kodeks karny (Dz.U. z 2018 r. poz. 1600 ze zm.)
- k.p.a. – ustawa z 14.06.1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz.U. z 2017 r. poz. 1257 ze zm.)
- o.p. – ustawa z 29.08.1997 r. – Ordynacja podatkowa (Dz.U. z 2018 r. poz. 800 ze zm.)
- p.g.g. – ustawa z 9.06.2011 r. – Prawo geologiczne i górnicze (Dz.U. z 2017 r. poz. 2126 ze zm.)
- p.o.ś. – ustawa z 27.04.2001 r. – Prawo ochrony środowiska (Dz.U. z 2018 r. poz. 799 ze zm.)
- p.o.ś. z 2001 r. – ustawa z 27.04.2001 r. – Prawo ochrony środowiska (Dz.U. Nr 62, poz. 627)
- p.p.s.a. – ustawa z 30.08.2002 r. – Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz.U. z 2018 r. poz. 1302 ze zm.)
- pr. wodn. – ustawa z 20.07.2017 r. – Prawo wodne (Dz.U. poz. 1566 ze zm.)
- rozporządzenie RM z 2010 r. – rozporządzenie Rady Ministrów z 9.11.2010 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz.U. z 2016 r. poz. 71)

u.d.i.ś.	– ustawa z 9.11.2000 r. o dostępie do informacji o środowisku i jego ochronie oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. Nr 109, poz. 1157 ze zm.)
u.IOŚ	– ustawa z 20.07.1991 r. o Inspekcji Ochrony Środowiska (Dz.U. z 2018 r. poz. 1471 ze zm.)
u.o.k.ś.	– ustawa z 31.01.1980 r. o ochronie i kształtowaniu środowiska (tekst pierwotny: Dz.U. Nr 3, poz. 6 ze zm.; tekst jedn.: Dz.U. z 1994 r. Nr 49, poz. 196 ze zm.)
u.o.m.	– ustawa z 21.03.1991 r. o obszarach morskich Rzeczypospolitej Polskiej i administracji morskiej (Dz.U. z 2017 r. poz. 2205 ze zm.)
u.u.i.ś.	– ustawa z 3.10.2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. z 2017 r. poz. 1405 ze zm.)
u.o.p.	– ustawa z 16.04.2004 r. o ochronie przyrody (Dz.U. z 2018 r. poz. 1614 ze zm.)
u.PIS	– ustawa z 14.03.1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (Dz.U. z 2017 r. poz. 1261 ze zm.)
u.s.g.	– ustawa z 8.03.1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2018 r. poz. 994 ze zm.)
u.s.w.g.	– ustawa z 26.03.1982 r. o scalaniu i wymianie gruntów (Dz.U. z 2018 r. poz. 908)
ustawa nowelizująca	– ustawa z 9.10.2015 r. o zmianie ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. poz. 1936)

2. Inne

AUWr	– Acta Universitatis Wratislaviensis
Dz.U.	– Dziennik Ustaw
Dz.Urz. UE	– Dziennik Urzędowy Unii Europejskiej
rdoś	– regionalny dyrektor ochrony środowiska
GDOŚ	– Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska
M.P.	– Dziennik Urzędowy Rzeczypospolitej Polskiej „Monitor Polski”
NSA	– Naczelny Sąd Administracyjny
OOPŚ	– ocena oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko
SOOŚ	– strategiczna ocena oddziaływania na środowisko
TK	– Trybunał Konstytucyjny
TS UE	– Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej
WSA	– Wojewódzki Sąd Administracyjny
ZNSA	– Zeszyty Naukowe Sądownictwa Administracyjnego

WPROWADZENIE

Oceny oddziaływania na środowisko stanowią jedną z ważniejszych instytucji prawa ochrony środowiska, których celem jest ekologizacja procesów gospodarczych i inwestycyjnych. Przeprowadzenie tego typu ocen zmierza do weryfikacji zasadności obranych kierunków rozwoju pod względem zapewnienia prawidłowej jakości środowiska i zagwarantowania zachowania różnorodności biologicznej.

Celem opracowania jest próba syntezy dotychczasowego dorobku nauki prawa ochrony środowiska w zakresie problematyki w niej poruszanej. Zaprezentowane zostały określone stanowiska, wnioski i propozycje, mogące być ocenione jako kontrowersyjne.

Praca składa się z siedmiu rozdziałów, wstępu i zakończenia. Obejmuje rozważania teoretyczne na temat instytucji ocen oddziaływania na środowisko oraz ich rodzajów. Opracowanie ma również charakter praktyczny, gdyż w książce, oprócz szczegółowego omówienia obecnie obowiązujących przepisów, znajdują się wzory dokumentów, które określone podmioty mają obowiązek sporządzić w związku z rodzajem przeprowadzanej oceny oddziaływania na środowisko. Praca zawiera także schematy dotyczące procedur ocen oddziaływania na środowisko.

W publikacji jako metodę badań przyjęto analizę materiału normatywnego. Szczegółowo omówiono ustawę o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko. Przedstawiono poglądy prezentowane w literaturze przedmiotu, w tym ważniejsze tezy z piśmiennictwa. Wykorzystano znaczące orzeczenia sądowno-administracyjne.

Praca jest przeznaczona nie tylko dla Czytelników, którzy znają procedury ocen oddziaływania na środowisko i pragną swe wiadomości w tym zakresie nadal poszerzać, ale także dla wszystkich zainteresowanych niniejszą problematyką.

W opracowaniu uwzględniono stan prawa i literatury na dzień 15.08.2018 r.

**OCENY ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO
JAKO INSTYTUCJA PRAWNA OCHRONY
ŚRODOWISKA**

1. Ustalenia terminologiczne pojęcia „instytucja”, „instytucja prawna”, „instytucja prawna ochrony środowiska”

Instytucja jest określeniem, które mimo że pojawia się dość powszechnie w życiu społeczno-gospodarczym, to jednak jego szczegółowe znaczenie może być kształtowane rozmaicie w zależności od usytuowania w dyscyplinie naukowej, do której się odnosi. Od strony semantycznej¹ przez instytucję będziemy rozumieć, po pierwsze, wyodrębniony zakład o charakterze publicznym, zajmujący się określonym zakresem spraw, powołany do działania w ważnej dziedzinie życia społecznego. Przykładowo mogą to być instytucje państwowe, kościelne, naukowe, badawcze, sportowe, kulturalno-oświatowe. Po drugie, instytucja to zjawisko społeczne, funkcja społeczna usankcjonowana zwyczajowo lub prawnie. W takim znaczeniu możemy mówić między innymi o instytucji małżeństwa, rodziny, ulaskawienia czy instytucji świadka koronnego. W tym miejscu wydaje się konieczne – przed przystąpieniem do dalszych analiz – przypomnienie, że „w polskiej teorii wykładni prawa od wielu lat panuje powszechna zgoda co do tego, że zawsze przy ustalaniu znaczenia danego zwrotu w związku z odwołaniem się do słowników należy uwzględnić użycie tych słów w określonym kontekście: danego zdania, danego zespołu przepisów (np. rozdziału), całego aktu wraz z tytułem – co w konsekwencji musi prowadzić do odrzucenia tych znaczeń słownikowych, które powodowałyby niespójność kontekstu”².

Jak łatwo zauważyć, termin „instytucja” nie ma jednolitego charakteru definicyjnego, zaś jego uszczegółowienie będzie determinowane metodyką stosowaną w danej nauce. Jeśli chodzi o prawoznawstwo, to od dawna ugruntowana jest teza o jego wielopłaszczyznowości metodologicznej, a więc uznaniu konieczności stosowania wielości metod i technik badawczych³. W ten sposób następuje pogłębienie zjawiska integracji nauk prawnych z innymi naukami znajdującymi się na jego pograniczu, takimi jak psychologia, socjologia, politologia, ekonomia, językoznawstwo. W konsekwencji, zdaniem L. Nowaka i S. Wronkowskiej, prawnik

---

¹ B. Dunaj (red.), *Słownik współczesnego języka polskiego*, Warszawa 1996, s. 325.

² A. Choduń, M. Zieliński, *W sprawie słowników w procesie interpretacji tekstów prawnych raz jeszcze*, Państwo i Prawo 2008/7, s. 98.

³ W. Lang, J. Wróblewski, S. Zawadzki, *Teoria państwa i prawa*, Warszawa 1986, s. 45.

jest zmuszony opanować zróżnicowany warsztat badawczy, a więc winien sobie przyswoić aparaturę pojęciową i narzędzia badawcze wskazanych nauk do badań nad prawem⁴. M. Zieliński trafnie dostrzega, że „korzystanie z dorobku innych nauk nie może być bezkrytyczne czy mechaniczne, przyjmowane twierdzenie musi cieszyć się uzasadnieniem mocniejszym niż twierdzenie z nim sprzeczne na gruncie danej dyscypliny oraz przyjęcie danego twierdzenia dokonuje się na odpowiedzialność tego, który twierdzenie przyjmuje, a więc musi on mieć dostateczne rozeznanie w dyscyplinie, do której sięga”⁵. Konieczność częstego sięgania w procesie poznawczym do zewnętrznych dyscyplin naukowych i asymilowanie ich rozwiązań jest znamioną cechą występująca przy wykładni niektórych przepisów prawa ochrony środowiska⁶ jako gałęzi prawa administracyjnego. L. Longchamps, analizując zachodzące zjawiska prawne, uważał, że „twierdzenia dogmatycznej nauki prawa są stosowane tylko do zakresu danego układu prawa stanowionego. Toteż twierdzeniom dogmatycznej nauki prawa administracyjnego trzeba przypisać tylko ograniczoną wartość poznawczą dla nauki administracji. Zwłaszcza zaś uogólnienia, które formułuje dogmatyczna nauka prawa administracyjnego, twierdzenia o takich czy innych instytucjach prawa administracyjnego, w zasadzie nie mogą mieć zastosowania jako stałe kategorie poznawcze dla nauki administracji”⁷. Wyszunąć należy tezę, że twierdzenie to, choć nadal zachowuje swoją aktualność, wymaga jednak pewnego doprecyzowania. Pomimo bowiem licznych niedoskonałości metodologicznych w nauce prawa administracyjnego⁸, w ocenie autora nie możemy zakładać pełnego automatyzmu w procesach poznawczych jego instytucji, co wynikałoby pośrednio z dyrektyw określonych przez wcześniej cytowanego M. Zielińskiego. Dynamika zmian prawotwórczych w prawie administracyjnym nakłada na nas potrzebę bardzo zindywidualizowanego podejścia do analizy norm tworzących jego instytucje prawne, a tym samym i stosowanych przez nas standardów metodologicznych. Orzecznictwo sądownoadministracyjne oddziałuje na ten proces poprzez tworzenie precedensów prawotwórczych, ponieważ „za działalność prawotwórczą sądów można niewątpliwie uznać wydawanie takich orzeczeń, których treść nie mieści się ściśle w granicach wyznaczonych przez obowiązujące prawo z uwagi na brak odpowiedniej normy prawnej, która mogłaby stanowić podstawę danego rozstrzygnięcia, bądź gdy treść takiej normy prawnej nie została w sposób dostateczny sprecyzowana. Prawotwórczy charakter tych

---

⁴ L. Nowak, S. Wronkowska, *Zagadnienia integracji nauk prawnych w polskiej literaturze teoretyczno-prawnej*, Studia Metodologiczne 1968/5, s. 107.

⁵ M. Zieliński, *Poznanie sądowe a poznanie naukowe*, Poznań 1979, Seria Prawo nr 95, s. 159.

⁶ Por. M. Górski, *Wpływ nauk przyrodniczych i technicznych na treść, interpretację i stosowanie norm prawa administracyjnego (na przykładzie przepisów z zakresu prawnej ochrony środowiska)* [w:] *Współzależność dyscyplin badawczych w sferze administracji publicznej*, red. S. Wrzosek, M. Domagała, J. Izdebski, T. Stanisławski, Warszawa 2010, s. 3–16.

⁷ F. Longchamps, *Założenia nauki administracji*, Wrocław 1991, s. 169.

⁸ Nauce prawa administracyjnego zarzuca się w szczególności brak dostatecznie wykształconego samodzielnego instrumentarium teoretycznego, a także niedostatek związków z innymi naukami społecznymi (m.in. teorią organizacji) czy prawniczymi, co powoduje szkodliwy „prawniczy dogmatyzm” – J. Łętowski, *Administracja. Prawo. Orzecznictwo sądowe*, Wrocław 1985, s. 101–102.

orzeczeń przejawia się w wywieraniu wpływu na kształt i zakres stosowania instytucji prawnych, poprzez modyfikację i uzupełnienie literalnego rozumienia przepisów prawa⁹. Wzbogacenie naszego spojrzenia na funkcjonowanie danej instytucji prawnej poprzez ocenę wytworzonych przez nią skutków, ale obserwowanych z perspektywy pozaprawnych dyscyplinach naukowych, może okazać się bardzo przydatne przy wyznaczaniu kierunków przyszłych zmian legislacyjnych. Jak twierdzi A. Bielska-Brodziak, „w sytuacji gdy dana instytucja prawna ulega licznym przeobrażeniom, analiza ewolucji regulacji na skutek kolejnych ustaw nowelizujących może stanowić niezwykle cenną wskazówkę do interpretacji aktualnie obowiązujących przepisów”¹⁰. Przeobrażenia w sferze instytucji prawnych według K. Opalka są rezultatem tego, że przepisy tworzące system prawa ulegają ciąglej adaptacji, gdyż są odpowiedzią na aktualnie uformowany układ stosunków społecznych. Jego zdaniem system prawa „pozostaje we względnym, trwającym przez pewien czas bezruchu, podczas gdy stosunki społeczne stale ulegają przemianom. Gdy przemiany na danym odcinku dają znać o sobie w sposób szczególnie jaskrawy, wówczas ustawodawca zmuszony jest do ingerencji. (...) W ten sposób system prawa, przynajmniej w swej treści, staje się niejednolity, obejmuje pewne elementy odnoszące się do nowopowstałych stosunków społecznych, ponieważ nie zdarza się, by w sposób jednolity i dogłębny poddawano od razu zmianie całe ustawodawstwo”¹¹. Zasygnalizować należy, że opisane zjawisko doprowadziło do wykształcenia się instytucji ocen oddziaływania środowisko.

Idąc zewnętrznym tropem poznawczym, trzeba zauważyć, że pojęcie instytucji pojawia się między innymi w socjologii¹². Niektórzy badacze, tacy jak N. Goodman, wyróżniają instytucje społeczne, twierdząc, że to „stosunkowo trwałe układy kulturowe i strukturalne, które rozwijają się albo zostają specjalnie zaplanowane w celu rozwiązania stale pojawiających się problemów społecznych”¹³. Warto wspomnieć, że na styku takich właśnie koncepcji w dogmatyce prawa doszło do wyróżnienia tak zwanej socjologii prawa¹⁴, a w jej węższym zakresie także socjologii administracji¹⁵. Pojęcie instytucji odgrywa również doniosłą rolę w naukach ekonomicznych. Nurt badawczy określaný jako „nowa ekonomia instytucjonalna”, rozwijający się od początku lat 70. XX wieku, analizuje mechanizmy rynkowe w oparciu o zachodzące w ich otoczeniu procesy socjologiczne¹⁶. Ter-

---

⁹ M. Mikolik, *Wpływ prawotwórczej działalności sądów administracyjnych na wydawanie interpretacji podatkowych* [w:] *Prawotwórstwo sądów administracyjnych*, red. J.P. Tarno, T. Bąkowski, Warszawa 2015, s. 213.

¹⁰ A. Bielska-Brodziak, *Śladami prawodawcy faktycznego. Materiały legislacyjne jako narzędzie wykładni prawa*, Warszawa 2017, s. 138.

¹¹ K. Opalek, *Problemy metodologiczne nauk prawnych*, Warszawa 1962, s. 169–170.

¹² Por. A. Podgórecki, *Patologia działania instytucji* [w:] *Socjotechnika. Funkcjonalność i dysfunkcjonalność instytucji*, A. Podgórecki, Warszawa 1974.

¹³ N. Goodman, *Wstęp do socjologii*, Poznań 1997, s. 356.

¹⁴ Z. Ziemiński, *Socjologia prawa jako nauka prawna*, Warszawa–Poznań 1975.

¹⁵ S. Pilipiec, P. Szreniawski, *Socjologia administracji. Zarys wykładu*, Toruń 2014.

¹⁶ G.M. Hodgson, *What are Institutions?*, *Journal of Economic Issues*/XL, no. 1, March 2006, s. 1–25.

Anna Barczak – doktor habilitowany nauk prawnych, profesor nadzwyczajny Uniwersytetu Szczecińskiego, autorka i współautorka kilkudziesięciu publikacji z zakresu prawa ochrony środowiska i prawa administracyjnego, w tym książki *Prawo ochrony środowiska w kazusach i schematach*, Warszawa 2018.

Marek Łazor – ekspert, prawnik w kancelarii adwokackiej, wieloletni członek Regionalnej Rady Ochrony Przyrody w Szczecinie, doktorant w Katedrze Prawa Ochrony Środowiska Uniwersytetu Szczecińskiego, autor publikacji z zakresu prawa ochrony środowiska.

Adrianna Ogonowska – asystent w katedrze Prawa Ochrony Środowiska Uniwersytetu Szczecińskiego, autorka i współautorka kilkunastu publikacji z zakresu prawa ochrony środowiska i prawa administracyjnego, w tym książki *Prawo ochrony środowiska w kazusach i schematach*, Warszawa 2018.

Publikacja obejmuje rozważania dotyczące ocen oddziaływania na środowisko, które stanowią jedną z ważniejszych instytucji prawa ochrony środowiska i podstawowe narzędzie weryfikacji obranych kierunków rozwoju. Zawiera szczegółowe omówienie przepisów ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.

Autorzy przedstawiają m.in.:

- procedury ocen oddziaływania na środowisko,
- wyjątki od przeprowadzenia oceny strategicznej,
- wymagania dotyczące raportów o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko,
- zasady udziału społeczeństwa i organizacji ekologicznych,
- postępowanie w sprawie naliczania i wymierzania administracyjnych kar pieniężnych.

Książka zawiera schematy ilustrujące procedury ocen oddziaływania na środowisko, a także wzory dokumentów związanych z tymi procedurami np.:

- prognozę oddziaływania na środowisko,
- wniosek o wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach,
- decyzję o środowiskowych uwarunkowaniach,
- kartę informacyjną przedsięwzięcia,
- postanowienie o przeprowadzeniu oceny oddziaływania na środowisko.

Opracowanie jest przeznaczone dla wszystkich zainteresowanych tematyką zarządzania ochroną środowiska: adwokatów, radców prawnych, przedsiębiorców, pracowników administracji rządowej i samorządowej. Może zainteresować również pracowników naukowych i studentów kierunków prawniczych i administracyjnych.

ZAMÓWIENIA:

INFOLINIA 801 04 45 45, FAX 22 535 80 01
ZAMOWIENIA@WOLTERSKLUWER.PL
WWW.PROFINFO.PL